

סמינריונים

תלמיד לתואר "בוגר" חייב להשתתף בסמינר שנתי אחד בהיקף של 6 נ"ז.

הגשת הסמינר מותנית בציון עובר בקורס כתיבה אקדמית בשנה ב'.

הסמינריונים מיועדים לתלמידי שנה ג'. תנאי להשתתפות בסמינריונים הוא עמידה בתנאי הקדם שנקבעו בכל סמינר.

הרישום לסמינריונים ייעשה במועד שיקבע ע"י המזכירות דרך "רישום לקורסים" באתר האינטרנט. מידע מפורט נמצא באתר.

שיבוץ התלמידים לסמינריונים יעשה ע"פ הרישום באינטרנט לפי סדר העדיפות שהציג התלמיד ו/או המוסד ובשים לב לעמידתו בתנאי הקדם.

לפני מועד ההרצאה יכין התלמיד בתאום עם המרצה, רשימה ביבליוגרפית שתשמש כחומר קריאת חובה מינימלי לכל המשתתפים בסמינריון לקראת הדיון על ההרצאה. הרשימה תימסר למשתתפים בזמן סביר לפני ההרצאה.

חייב תלמיד להתכונן לכל סמינריון ולקרוא את החומר הנדרש. הנוכחות בכל שיעורי הסמינריון חובה. המרצה ינהל רישום נוכחות ולכל מקרה של היעדרות יידרש אישור.

תלמיד הפורש מסמינריון לאחר שחולקו הנושאים בסמינריון או לאחר תקופת השינויים המותרת, יהא ציונו בסמינריון זה "ס". הדיקן רשאי לאשר לתלמיד פרישה מסמינריון לאחר תקופת השינויים.

מורה יהיה רשאי למסור לתלמידים רשימה ביבליוגרפית ולדרוש שחומר זה יקרא עוד לפני תחילת הסמינריון.

ניתן להגיש עבודות סמינריוניות באמצעות המזכירות בלבד. המרכז האקדמי לא יהיה אחראי לעבודות שיוגשו ישירות למרצה. עבודה סמינריונית שאינה רשומה במזכירות- כאילו לא הוגשה.

המרצים אינם חייבים להחזיר את הסמינריון אלא רק הערות לפיכך התלמיד חייב **לשמור לעצמו העתק** של העבודה שהוא מגיש. כמו כן במקרה של אובדן העבודה המקורית התלמיד ימסור העתק.

תנאי לפתיחת סמינר - למען הסר ספק, פתיחת הקורס/הסמינר מותנית במינימום תלמידים שירשמו בפועל לקורסי הבחירה ו/או לסמינרים האמורים. בהעדר הרשמה מספקת שומר המרכז האקדמי את הזכות לבטל את הקורסים ו/או הסמינרים, כולם או מקצתם, לפי שיקול דעתו הבלעדי. במקרה כזה, יאלצו הסטודנטים לבחור בקורסים חלופיים.

נוהל סמינרים שנתיים

מטרות:

סמינר הוא המסגרת שבה נדרש התלמיד להפגין את שליטתו במיומנויות שרכש במהלך לימודיו, ואשר ישמשו אותו לאורך חייו המקצועיים (בין אם יעסוק בעריכת דין, בין אם יעסוק במחקר משפטי באקדמיה): מחקר משפטי, חשיבה משפטית, כתיבה משפטית והבעת רעיון משפטי בעל פה.

בנוסף, סמינר מאפשר העמקה בתחום משפטי מסוים, מעבר לרמת הידע שנדרשת לרוב בקורסי חובה ובחירה. עם זאת, העמקה זו לא נרכשת ברובה דרך שמיעת הרצאות של מרצה, אלא בדרך של לימוד עצמי (מודרך) ושמיעת הרצאות של תלמידים-עמיתים.

1. חובות הסמינר

בסמינר שנתי על כל תלמיד לעמוד במשימות הבאות:

א. הגשת עבודה סמינריונית;

ב. מתן הרצאה (רפרט) על עבודתו בפני מרצה הסמינר והתלמידים המשתתפים בסמינר;

- ג. נוכחות בכל מפגשי הסמינר;
- ד. קבלת הדרכה בספריה על שימוש במאגרי מידע משפטיים.
- ה. בסמכותו של המרצה לקבוע מטלות נוספות, ובכללן בחינה. מטלות נוספות יפורסמו באתר האינטרנט של הסמינר לפני תחילת השנה.

2. מבנה הסמינר

ככלל, יוקדשו מפגשי סמסטר א' להרצאות של מרצה הסמינר בנושא הסמינר ובנושאים מתודולוגיים. מפגשי סמסטר ב' יוקדשו למפגשים אישיים ולשמיעת הרצאות של התלמידים.

3. הציון בסמינר

- א. הציון בסמינר יינתן בגין העבודה שהגיש התלמיד, הרצאתו והשתתפותו בשיעורים לאורך השנה. הדיקן ימסור למרצים המלצה לגבי הציון החלקי שיש להעניק לראשי-הפרקים ולהרצאת התלמיד. מרצה יוכל לסטות מחלוקה זו באישור הדיקן.
- ב. משקל ציון העבודה יהווה לא פחות מחצי ולא יותר משמונים אחוז מהציון הסופי בסמינר.
- ג. המורה יסיים לבדוק את העבודות, ויחזירן לתלמידים בליווי הערות, עד חודש לאחר סיום ההרצאות בסמינר; או עד לאחר חודש מיום הגשת העבודה, לפי המועד המאוחר.

4. הגשת עבודה

- א. התלמיד יגיש עבודה סמינריונית בנושא שיבחר באישור המרצה. המרצה רשאי לקבוע מראש רשימת נושאים, שמהם יבחר התלמיד נושא לעבודה הסמינריונית.
- ב. על התלמיד לבחור נושא לעבודה לא יאוחר מהשבוע החמישי לסמינר. מרצה רשאי לקבוע מועד מוקדם יותר להגשת הנושא, בהתאם לאופי הסמינר.
- ג. תלמיד אינו רשאי להגיש עבודת סמינר בנושא שעליו כתב עבודת פרוסמינר.
- ד. התלמיד יגיש למרצה ראשי פרקים של העבודה הסמינריונית עד לאמצע סמסטר א'. מטרת ראשי הפרקים לוודא כי התלמיד מבין את נושא עבודתו, כי הוא החל בביצוע המחקר לקראת כתיבת העבודה הסמינריונית וכי המחקר ממוקד ונעשה בצורה נכונה. מטרה נוספת של ראשי הפרקים היא לאפשר למורה הסמינר לתת לתלמיד משוב על עבודתו עד אותו השלב.
- ה. המרצה רשאי לחייב את התלמיד להרצות על ראשי הפרקים שהגיש (הרצאה של כחמש דקות) במהלך סמסטר א', במטרה לאפשר לו לקבל משוב על המחקר שביצע, מחבריו לסמינר.
- ו. התלמידים יגישו את עבודותיהם עד ה- 20/04/2017 לא תהיה כל דחייה במועד הכללי להגשת סמינר ותלמיד שלא יגיש את עבודתו בזמן ייפלט מן הסמינר, ויירשם לסמינר שנתי בשנה שלאחר מכן.

- ז. הדיקן או סגן הדיקן, בהסכמת מורה הקורס, יהיה רשאי לאשר דחייה על בסיס אינדיבידואלי במועד הגשת העבודה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובכלל זה שירות מילואים, הריון, או טעמים אישיים יוצאי דופן בחומרתם.
- ח. מרצה רשאי לחייב את תלמידי הסמינר לצרף לעבודותיהם עותק מכל מקור שאליו הם מתייחסים בעבודה.
- ט. היקף עבודה סמינריונית שנתית ינוע בין 15,000 - 7,500 מילים (כולל הערות שוליים). התלמיד יציין על שער העבודה את היקף המילים בעבודה.
- י. עבודה סמינריונית היא עבודה אישית. אין להגיש עבודה סמינריונית בזוג.

5. עבודה מתוקנת

- א. תלמיד רשאי להגיש עבודה מתוקנת עד חודשיים לאחר קבלת הציון בסמינר.
- ב. במידה שתלמיד בחר להגיש עבודה מתוקנת, יבוא ממוצע ציוני העבודה המקורית והעבודה המתוקנת, במקום ציון העבודה המקורית. שאר רכיבי הציון לא ישתנו בעקבות הגשת העבודה המתוקנת.
- ג. מורה ייתן ציון על עבודה מתוקנת תוך חודשיים מיום הגשתה.

6. מתן הרצאה

- א. התלמיד יידרש לתת הרצאה על עבודתו.
- ב. הרצאת התלמיד תתקיים במהלך שיעורי הסמינר בסמסטר ב', לאחר שהתלמיד הגיש את עבודתו. **השנה, בשל לוח הזמנים, ייתכן כי חלק מן ההרצאות תתקיימנה עוד לפני חופשת הפסח, לפי שיקול-דעת המרצה.**
- ג. משך הרצאת התלמיד יהיה חצי שעה, לכל הפחות.
- ד. התלמיד יקבל ציון על הרצאתו, שיהווה חלק מהציון הכולל על הסמינר. הציון ילווה בהנמקה כתובה, שתצורף לעבודה שתוחזר לתלמיד.

7. הדרכה בספרייה

- א. תלמיד בסמינר חייב לעבור הדרכה בספרייה.
- ב. על התלמיד לצפות במצגת הדרכה על שימוש במאגרי מידע. לאחר מכן יתבקש למלא אישור הדרכה ולענות על מספר שאלות הנוגעות לחיפוש חומר מתוך מאגרי המידע. את האישור יש לשלוח לספרייה לפי ההוראות במצגת. האישור יועבר למזכירות הסמינריונים והמרצים.
- ג. מצגת ההדרכה תופיע בתחנת המידע בלשונית הספרייה: "מטלת הדרכה לסמינריונים שנה ג' משפטים".
- ד. על התלמיד לסיים את ההדרכה כאמור לפני סיום סמסטר א', וזאת כתנאי להמשך השתתפותו בסמינר.

- ב. צוות הספרייה יעביר למזכירות בסוף סמסטר א' את רשימת התלמידים שביצעו את "מטלת ההדרכה". תלמיד שלא ייכלל ברשימה כאמור, ייגרע מהסמינר על ידי המזכירות.
- ג. בהסכמת מורה הסמינר, רשאי הדיקן להחזיר לסמינר תלמיד שנגרע ממנו כאמור בס"ק 2 לעיל, מטעמים מיוחדים.

8. נוכחות

- א. הנוכחות בכל שיעורי הסמינר היא חובה. **מרצה הסמינר ינהל רישום נוכחות, ולכל מקרה של היעדרות מעבר לשלוש היעדרויות הראשונות יידרש אישור.** תלמיד שנעדר מיותר משלושה שיעורים (אף אם היעדרויותיו היו מוצדקות) לא יוכל להשתתף בסמינר ושמו יימחק מרשימת המשתתפים בסמינר אלא-אם כן היעדרותו זו היא מאחת הסיבות הבאות בלבד: מילואים, לידה, אשפוז בבית-חולים, מחלה שנמשכה ברצף 21 יום ומעלה. על מרצה הסמינר להעביר למזכירות עם תום כל סמסטר את רשימת התלמידים שלא עמדו בדרישת הנוכחות, והמזכירות תיגרע תלמידים אלה מהסמינר ותשלח להם הודעה על כך.
- ב. במקרים נדירים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, רשאי הדיקן, בהסכמת מורה הסמינר, להחזיר לסמינר תלמיד שנגרע ממנו כאמור בס"ק 1 לעיל, ובלבד שלא נעדר מיותר מ-30% מן המפגשים.
- ג. במסגרת היעדרויות המותרות יובאו בחשבון גם היעדרויות הנובעות מרישום לסמינר לאחר תחילת השנה, אולם לא תובא בחשבון היעדרות הנובעת משירות מילואים, לידה, אשפוז או מחלה שנילווה לה אישור מחלה של 21 ימי היעדרות לפחות. ואולם, היעדרות מלמעלה מ-30% מן המפגשים תחייב גריעה מהסמינר, וזאת ללא קשר לסיבת היעדרותו.
- ד. תלמיד שייעדר משני השיעורים הראשונים בסמינר ללא סיבה מוצדקת – יוצא מן הסמינר.
- ה. בכל מקרה לא ניתן להצטרף לסמינר לאחר השיעור השלישי.

9. אתיקה בכתיבה

- בהכנת הסמינר על התלמיד להקפיד על כללי האתיקה המחקרית המקובלים. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, על התלמיד לנהוג לפי הכללים שיפורטו להלן. הפרת הכללים עשויה להביא להעמדת התלמיד לדין משמעתי ולפסילת עבודתו:
1. אין להגיש עבודה שהוכנה (כולה או חלקה) בידי אדם אחר;
  2. אין להגיש עבודה שהוגשה כבר (בשלמותה או בחלקה) בסמינר או בקורס אחר;
  3. יש לאזכר כל מקור ששימש את מגיש העבודה לצורך כתיבתה;
  4. כל ציטוט המופיע בעבודה יסומן בצורה בולטת כציטוט;
  5. אין להסתמך על מקור ללא בדיקתו הישירה בידי התלמיד;
  6. העתקה מאתר באינטרנט מהווה העתקה לכל דבר ועניין, וחלים לגביה כל כללי האתיקה.

7. במקביל להגשת העבודה הסמינריונית על התלמיד לחתום על הצהרה בדבר עמידתו בחובות האתיקה החלות על כתיבה אקדמית, בנוסח שבנספח, ולצרפה לעבודה הסמינריונית. הגשת הצהרה החתומה מהווה תנאי להגשת העבודה ולבדיקתה ועותק ממנה יישאר במזכירות תלמידים.

נוהל סמינרים סמסטריאליים

מטרות:

סמינר הוא המסגרת שבה נדרש התלמיד¹ להפגין את שליטתו במיומנויות שרכש במהלך לימודיו, ואשר ישמשו אותו לאורך חייו המקצועיים (בין אם יעסוק בעריכת דין, בין אם יעסוק במחקר משפטי באקדמיה): מחקר משפטי, חשיבה משפטית, כתיבה משפטית והבעת רעיון משפטי בעל פה.

בנוסף, סמינר מאפשר העמקה בתחום משפטי מסוים, מעבר לרמת הידע שנדרשת לרוב בקורסי חובה ובחירה. עם זאת, העמקה זו לא נרכשת ברובה דרך שמיעת הרצאות של מרצה, אלא בדרך של לימוד עצמי (מודרך) ושמיעת הרצאות של תלמידים-עמיתים.

1. חובות הסמינר

בסמינר על כל תלמיד לעמוד במשימות הבאות:

- א. הגשת עבודה סמינריונית;
- ב. מתן הרצאה (רפרט) על עבודתו בפני מרצה הסמינר והתלמידים המשתתפים בסמינר;
- ג. נוכחות בכל מפגשי הסמינר;
- ד. קבלת הדרכה בספריה על שימוש במאגרי מידע משפטיים.
- ה. בסמכותו של המרצה לקבוע מטלות נוספות, ובכללן בחינה. מטלות נוספות יפורסמו באתר האינטרנט של הסמינר לפני תחילת השנה.

2. מבנה הסמינר

ככלל, יוקדשו מפגשי הסמסטר להרצאות של מרצה הסמינר בנושא הסמינר ובנושאים מתודולוגיים. מפגשים אישיים ייערכו בתיאום עם מרצה הסמינר. הרצאות התלמידים תיערכנה במסגרת השיעורים האחרונים בסמסטר, או במתכונת "מרוכזת", כפי שיקבע מרצה הסמינר.

3. הציון בסמינר

- א. הציון בסמינר יינתן בגין העבודה שהגיש התלמיד, הרצאתו והשתתפותו בשיעורים לאורך הסמסטר. הדיקן ימסור למרצים המלצה לגבי הציון החלקי שיש להעניק לראשי-הפרקים ולהרצאת התלמיד. מרצה יוכל לסטות מחלוקה זו באישור הדיקן.
- ב. משקל ציון העבודה יהווה לא פחות מחצי ולא יותר משמונים אחוז מהציון הסופי בסמינר.
- ג. המורה יסיים לבדוק את העבודות, ויחזירן לתלמידים בליווי הערות, עד חודש לאחר הגשתן.

¹ ביטויים המופיעים בלשון יחיד משמעם גם בלשון רבים ולהיפך; ביטויים המופיעים בלשון זכר, משמעם גם בלשון נקבה ולהיפך.

4. הגשת עבודה

- א. התלמיד יגיש עבודה סמינריונית מנושא שיבחר באישור המרצה. המרצה רשאי לקבוע מראש רשימת נושאים, שמהם יבחר התלמיד נושא לעבודה הסמינריונית.
- ב. התלמיד יגיש למרצה ראשי פרקים של העבודה הסמינריונית עד לאמצע הסמסטר. מטרת ראשי הפרקים לוודא כי התלמיד מבין את נושא עבודתו, כי הוא החל בביצוע המחקר לקראת כתיבת העבודה הסמינריונית וכי המחקר ממוקד ונעשה בצורה נכונה. מטרה נוספת של ראשי הפרקים היא לאפשר למורה הסמינר לתת לתלמיד משוב על עבודתו עד אותו השלב.
- ג. המרצה רשאי לחייב את התלמיד להרצות על ראשי הפרקים שהגיש (הרצאה של כחמש דקות) במהלך הסמסטר, במטרה לאפשר לו לקבל משוב על המחקר שביצע, מחבריו לסמינר.
- ד. התלמידים יגישו את עבודותיהם **עד ה- 15/01/17**. לא תהיה כל דחייה במועד הכללי להגשת סמינר, ותלמיד שלא יגיש את עבודתו בזמן ייפלט מן הסמינר, ויירשם לסמינר שנתי בשנה שלאחר מכן.
- ה. הדיקן או סגן הדיקן, בהסכמת מורה הקורס, יהיה רשאי לאשר דחייה על בסיס אינדיבידואלי במועד הגשת העבודה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובכלל זה שירות מילואים, הריון, או טעמים אישיים יוצאי דופן בחומרתם.
- ו. מרצה רשאי לחייב את תלמידי הסמינר לצרף לעבודותיהם עותק מכל מקור שאליו הם מתייחסים בעבודה.
- ז. היקף עבודה סמינריונית ינוע בין 15,000 - 7,500 מילים (כולל הערות שוליים). התלמיד יציין על שער העבודה את היקף המילים בעבודה.
- ח. עבודה סמינריונית היא עבודה אישית. אין להגיש עבודה סמינריונית בזוג.

5. עבודה מתוקנת

- א. תלמיד רשאי להגיש עבודה מתוקנת עד חודשיים לאחר קבלת הציון בסמינר.
- ב. במידה שתלמיד בחר להגיש עבודה מתוקנת, יבוא ממוצע ציוני העבודה המקורית והעבודה המתוקנת, במקום ציון העבודה המקורית. שאר רכיבי הציון לא ישתנו בעקבות הגשת העבודה המתוקנת.
- ג. מורה ייתן ציון על עבודה מתוקנת בתוך חודשיים מיום הגשתה.

6. מתן הרצאה

- א. התלמיד יידרש לתת הרצאה על עבודתו.
- ב. הרצאת התלמיד תתקיים בפני מרצה הסמינר והתלמידים המשתתפים בסמינר, ובמועד שיקבע מרצה הסמינר.
- ג. משך הרצאת התלמיד יהיה חצי שעה, לכל הפחות.
- ד. התלמיד יקבל ציון על הרצאתו, שיהווה חלק מהציון הכולל על הסמינר. הציון ילווה בהנמקה כתובה, שתצורף לעבודה שתוחזר לתלמיד.

7. הדרכה בספרייה

א. תלמיד בסמינר חייב לעבור הדרכה בספרייה.

על התלמיד לצפות במצגת הדרכה על שימוש במאגרי מידע. לאחר מכן יתבקש למלא אישור הדרכה ולענות על מספר שאלות הנוגעות לחיפוש חומר מתוך מאגרי המידע. את האישור יש לשלוח לספרייה לפי ההוראות במצגת האישור יועבר למזכירות הסמינריונים והמרצים.

מצגת ההדרכה תופיע בתחנת המידע בלשונית הספרייה: "מטלת הדרכה לסמינריונים שנה ג' משפטים".

על התלמיד לסיים את ההדרכה כאמור לפני סיום סמסטר א', וזאת כתנאי להמשך השתתפותו בסמינר.

ב. צוות הספרייה יעביר למזכירות בסוף סמסטר א' את רשימת התלמידים שביצעו את "מטלת ההדרכה". תלמיד שלא ייכלל ברשימה כאמור, ייגרע מהסמינר על ידי המזכירות.

ג. בהסכמת מורה הסמינר, רשאי הדיקן להחזיר לסמינר תלמיד שנגרע ממנו כאמור בס"ק 2 לעיל, מטעמים מיוחדים.

8. נוכחות

א. הנוכחות בכל שיעורי הסמינר היא חובה. **מראה הסמינר ינהל רישום נוכחות, ולכל מקרה של היעדרות יידרש אישור.** תלמיד שנעדר מיותר משלושה שיעורים (אף אם היעדרותיו היו מוצדקות) לא יוכל להשתתף בסמינר וישמו יימחק מרשימת המשתתפים בסמינר, אלא-אם-כן היעדרותו זו היא מאחת הסיבות הבאות בלבד: מילואים, לידה, אשפוז בבית-חולים, מחלה שנמשכה ברצף 21 יום ומעלה. על מראה הסמינר להעביר למזכירות עם תום הסמסטר את רשימת התלמידים שלא עמדו בדרישת הנוכחות, והמזכירות תיגרע לתלמידים אלה מהסמינר ותשלח להם הודעה על כך.

ב. במקרים נדירים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, רשאים הדיקן או סגנו, בהסכמת מורה הסמינר, להחזיר לסמינר תלמיד שנגרע ממנו כאמור בס"ק 1 לעיל, ובלבד שלא נעדר מיותר מ-30% ממפגשי הסמינר.

ג. במכסת היעדרויות המותרות יובאו בחשבון גם היעדרויות הנובעות מרישום לסמינר לאחר תחילת השנה, אולם לא תובא בחשבון היעדרות הנובעת משירות מילואים, לידה או מחלה שנילווה לה אישור מחלה של 21 ימי היעדרות לפחות. היעדרות מלמעלה מ-30% מן המפגשים תחייב גריעה מהסמינר, וזאת ללא קשר לסיבת היעדרויות.

ד. תלמיד שיעדר משני השיעורים הראשונים בסמינר ללא סיבה מוצדקת – יוצא מן הסמינר.

ה. בכל מקרה לא ניתן להצטרף לסמינר לאחר השיעור השלישי.

ו. לצורך קביעת מספר היעדרויות, ייחשב כל שיעור של שתיים אקדמיות בסמינר סמסטריאלי כשיעור אחד, אף אם באותו יום ניתנים מספר שיעורים.

9. אתיקה בכתיבה

בהכנת הסמינר על התלמיד להקפיד על כללי האתיקה המחקרית המקובלים. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, על התלמיד לנהוג לפי הכללים שיפורטו להלן. הפרת הכללים עשויה להביא להעמדת התלמיד לדין משמעתי ולפסילת עבודתו:

1. אין להגיש עבודה שהוכנה (כולה או חלקה) בידי אדם אחר;

2. אין להגיש עבודה שהוגשה כבר (בשלמותה או בחלקה) בסמינר או בקורס אחר;

3. יש לאזכר כל מקור ששימש את מגיש העבודה לצורך כתיבתה;

4. כל ציטוט המופיע בעבודה יסומן בצורה בולטת כציטוט;
5. אין להסתמך על מקור ללא בדיקתו הישירה בידי התלמיד;
6. העתקה מאתר באינטרנט מהווה העתקה לכל דבר ועניין, וחלים לגביה כל כללי האתיקה.
7. במקביל להגשת העבודה הסמינריונית על התלמיד לחתום על הצהרה בדבר עמידתו בחובות האתיקה החלות על כתיבה אקדמית, בנוסח שבנספח, ולצרפה לעבודה הסמינריונית. הגשת ההצהרה החתומה מהווה תנאי להגשת העבודה ולבדיקתה ועותק ממנה יישאר במזכירות תלמידים.

נספח

הצהרה בדבר שמירה על אתיקה בכתובה

ידוע לי כי בסמינריון ניתנו הנחיות מפורטות על ידי המרצה בדבר כללי האתיקה בכתובת עבודה סמינריונית. הבנתי את ההנחיות ופעלתי לפיהן. אני מבין/ה שהפרת הנחיות אלה או הפרת הצהרתי זו תגרור הליכי משמעת כלפי, ואני צפוי/ה לפסילת העבודה ולקבלת עונש משמעותי, שעלול להגיע כדי הרחקה מהלימודים במרכז האקדמי.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, אני מצהיר/ה בזאת כי עבודתי נכתבה במלואה על ידי בלבד, וכי לא נעזרתי בכתובת העבודה באיש בשום דרך שהיא. כמו כן, העבודה נכתבה על ידי לצורך סמינריון זה, ואינה מבוססת על עבודה קודמת שהכנתי או הגשתי.

כמו כן, אני מצהיר כי העבודה לא הועתקה במלואה או בחלקה מכל מקור שהוא (ובכלל זה אתר אינטרנט זה או אחר), כי אזכרתי את כל המקורות שבהם נעזרתי, וכי סימנתי את כל הציטוטים שבעבודתי, בהתאם לכללי האתיקה המחקרת.

שם התלמיד/ה _____ ת.ז. _____

חתימה: _____ תאריך: _____

התקנון כולו כפוף לתיקונים ולשינויים שיוכנסו בו בכל עת על פי החלטת המוסדות המוסמכים של המרכז האקדמי.

רשימת סמינריונים

מס'	שם הסמינריון	מרצה	קוד	נ"ד	ס'	יום	שעה
1.	חזקת החפות	פרופ' רינת קיטאי – סנג'רו	7193	6	א'	א'	19:30-16:00
2.	אתיקה מקצועית והפרופסיה המשפטית: שופטים, עו"ד, מתדיינים	ד"ר אייל כתבן	7317	6	א	ב'	19:30-16:00
3.	החיסיון מפני הפללה עצמית- שתיקה והודאה בחקירה	פרופ' רינת קיטאי- סנג'רו	7199	6	א	ב'	21:30-18:00
4.	משפט בראי הספרות והקולנוע	פרופ' עידו פורת	7179	6	א'	ג'	19:30-16:00 מיועד לשנה ד' בלבד ובאישור מיוחד
5.	חופש הביטוי והגבלתו	ד"ר יואב המר	7148	6	א'	ה'	20:30-17:00 מיועד לשנה ד' בלבד ובאישור מיוחד
6.	הזכות להורות	פרופ' פנחס שיפמן	7283	6	ש	א'	14:30-13:00
7.	דיני הגירה	ד"ר טלי אמיר ועו"ד אסנת ליפשיץ	7298	6	ש	א'	17:30-16:00 התלמידים ידרשו להשתתף בארבעה מפגשי הכנה לכתיבת עבודת סמינריון במהלך סמסטר א' שיערכו בימי ראשון בין השעות 14:00-15:30.
8.	הזכות לשיוויון	ד"ר טלי אמיר	7314	6	ש	א'	17:30-16:00
9.	צדק חברתי וזכויות חברתיות	פרופ' יוסי דהאן	7303	6	ש	א'	17:30-16:00
10.	דיני סחר בינלאומי	פרופ' גיא הרפז	7295	6	ש	א'	סמסטר א' 19:30-18:00 סמסטר ב' 19:30-16:00 מפגשים מרוכזים
11.	דיני מכרזים	פרופ' עומר דקל	7045	6	ש	א'	21:00-19:30
12.	תרופות במשפט האזרחי	ד"ר שחר ולר	7230	6	ש	ב'	17:30-16:00
13.	דיני בריאות	ד"ר אייל כתבן	7318	6	ש	ג'	17:30-16:00 סמסטר א' 19:30-18:00 סמסטר ב'
14.	סוגיות בדיני תאגידים וניירות ערך	ד"ר דב סולומון	7290	6	ש	ג'	סמסטר א' 15:30-14:00 סמסטר ב' 21:30-20:00

מס'	שם הסמינריון	מרצה	קוד	נ"ז	ס'	יום	שעה
.15	דיני עבודה בעידן של גלובליזציה והפרטה	פרופ' יוסי דהאן	7319	6	ש	ג'	סמסטר א' 17:30-16:00
						ב'	16:30-15:00
.16	סוגיות בדיני עשיית עושר ולא במשפט	ד"ר רונית דוניץ-קידר	7258	6	ש	ג'	סמסטר א' 17:30-16:00
						ב'	סמסטר ב' מפגשים מרוכזים יקבעו בהמשך
.17	השפעות חוקתיות על דיני הראיות בפלילים	הדוקטורנטית נעמי אלימלך	7310	6	ש	ג'	18:30-17:00 סמסטר א'
						ה'	18:30-17:00 סמסטר ב'
.18	סמינר חוזים מסחריים	ד"ר אורי בן אוליאל	7285	6	ש	ד'	17:30-16:00
.19	דיני ביטוח	ד"ר שחר ולר	7152	6	ש	ד'	17:30-16:00

מועדי הגשת הסמינרים:

סמינר בליווי אישי לסטודנטים מצטיינים

בפני תלמידים מצטיינים שממוצע ציוניהם אינו נופל מ-90, עומדת האפשרות לכתוב עבודת סמינר (מלבד עבודת הסמינר הרגילה), וזאת בליווי אישי של איש סגל פנים. התלמיד יוכל לצבור בדרך זו 2 נ"ז על חשבון לימודי הבחירה. מטרת הסמינר בליווי האישי היא להביא את התלמיד לכתוב עבודה מחקרית ברמה גבוהה, ולשאוף לפרסומה.

הליווי עצמו ייעשה במתכונת של הסמינר השנתי: הגדרת נושא באישור המרצה; כתיבת ראשי פרקים; מחקר השוואתי; הגשה לפי לוח זמנים שיקבע המרצה-המלווה; וכיו"ב.

תנאי קבלה:

- ההצטרפות לתוכנית תתאפשר החל מסמסטר ב' של שנה שניה.
- בקשות הצטרפות לתוכנית יוגשו דרך מזכירות קורסי בחירה וסמינרים.
- תלמיד מצטיין ויכול, באישור הדיקן או סגנו, להתקבל כתלמיד שלב א' (קבלה על-תנאי).

שלב א'

- רק לאחר שקיבל אישור כתלמיד שלב א' יוכל התלמיד לפנות לחבר סגל ולבקש להצטרף למסגרת התכנית.
- התלמיד יבחר נושא לכתיבה, ויקבל עליו את אישור המרצה המלווה.
- התלמיד יגיש למרצה המלווה תקציר או פרק מבוא בהיקף שלא יפחת מ-500 מלים.
- רק לאחר קריאת התקציר יוכל המרצה לאשר את הצטרפות התלמיד לתכנית.
- בשלב זה יידרש גם אישור הדיקן או סגן הדיקן כדי שהתלמיד יוכל להתקבל כתלמיד שלב ב' ולהתחיל את לימודיו בתכנית. הדיקן יוועץ במרצה-המלווה כדי לוודא כי התלמיד עומד בדרישות התכנית, ויוכל גם לקרוא בעצמו את התקציר/פרק המבוא שכתב התלמיד.

שלב ב' – כתיבת העבודה בליווי אישי (במתכונת של סמינר).

ציון העבודה

המרצה יעניק ציון מספרי לעבודה, וציון זה יהווה הציון שיירשם בגיליון הלימודים של התלמיד.

פרסום העבודה

לאחר שישנה את מתכונת העבודה למתכונת של מאמר משפטי, יוכל התלמיד להגיש את המאמר לפרסום בכתבי עת. התקבלה העבודה לכתב-עת שהדיקן קבע כי הוא כתב-עת בעל רמה אקדמית גבוהה, יוכל התלמיד לקבל **עוד 2 נ"ז** (ובסך הכל 4 נ"ז) על העבודה שכתב.

מרצה מלווה רשאי ללוות בכל נקודת זמן תלמיד אחד בלבד.

מובהר בזאת כי בשל אופיו הייחודי של הסמינר, למרצה, באישור הדיקן, שיקול-דעת בקביעת יתר כללי הסמינר.

אתיקה מקצועית והפרופסיה המשפטית: שופטים, עו"ד, מתדיינים ד"ר אייל כתבן

סמינריון זה יעסוק בשחקנים המרכזיים בשדה המשפט: שופטים, עורכי דין, תלמידי משפטים, מתדיינים, לשכת עורכי הדין ועוד. במסגרת הסמינריון נכיר את השחקנים השונים בשדה המשפט, את הדינים החלים עליהם ומסדירים את עיסוקם. את המתח בין אותם שחקנים. את הייחוד של הפרופסיה המשפטית בישראל ביחס למקומות אחרים בעולם. תהא זו הזמנות לתלמידי משפטים להכיר את הסביבה בה הם עתידים לפעול. אלו ישמשו רקע לכתיבת הסמינריון. כך גם ילמדו במסגרת הקורס הדרכים לכתיבת סמינריון, ובכלל זה שיטות מחקר שונות (במיוחד מחקר אמפירי) לכתיבת הסמינריון.

הציון – 10% נוכחות והשתתפות תורמת ואיכותית; 20% הצגת הסמינריון (רפרט); 70% עבודת הסמינריון. נוכחות חובה בכל מפגשי הסמינריון. הגשת מטלות ביניים חובה.

מרכיבי הציון הסופי:

10% נוכחות והשתתפות תורמת ואיכותית;

20% הצגת הסמינריון (רפרט);

70% עבודת הסמינריון.

נוכחות חובה בכל מפגשי הסמינריון. הגשת מטלות ביניים חובה.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

דיני ביטוח ד"ר שחר ולר

אי-אפשר להעלות על הדעת כלכלה מודרנית ללא הסדרי ביטוח. הביטוח חיוני הן לתפקודם של עסקים ומוסדות פיננסיים הן לפרטים המחזיקים רכוש. ללא הביטוח קשה לראות מי היה מוכן לכהן כדירקטור בחברה ציבורית או להחזיק רכוש יקר שעלול להינזק.

דיני הביטוח ההיסטוריים היו חלק מדיני המשפט "המסחרי". הסיווג של הביטוח כ"משפט מסחרי" התאים לתקופה שבה אנשים פרטיים מיעטו לרכוש ביטוח. אולם עם התפתחותה של הכלכלה המודרנית שבה אנשים רבים מחזיקים רכוש – הביטוח הפך למכשיר כלכלי חיוני כמעט עבור כל אדם.

במסגרת הסמינר על דיני ביטוח נעסוק בהתפתחות ההיסטורית של הביטוח, בשאלה כיצד הביטוח פועל מבחינה כלכלית ובמגוון גדול של סוגיות משפטיות שמעוררים דיני הביטוח.

הסמינר מתרכז בחוזי ביטוח הנקשרים בין לקוח המבקש לרכוש ביטוח לבין מבטחת מסחרית הנוהגת למכור ביטוח. הקורס בוחן את דיני הביטוח באספקלריה של דיני החוזים הכלליים תוך ניסיון לעמוד על ההבדלים בין שתי מערכות הדינים, ובתוך כך להבהיר את התכונות המיוחדות של חוזה הביטוח. הנושאים שידונו בקורס: מבוא כללי (תופעת הביטוח מבחינה כלכלית ומושגי יסוד כמו סיכון, יחס לסיכון, סיכון מוסרי, חוק המספרים הגדולים; היחס בין חוק חוזה הביטוח לחוקי חוזים אחרים (חוק החוזים הכללי, חוק התרופות, חוק החוזים האחידים); מקרה הביטוח; כריתת חוזה הביטוח וצורתו; הצדדים לכריתת חוזה ביטוח; חובות גילוי טרום-חוזיות; חובות גילוי לאחר כריתת החוזה; חובת הגילוי לאחר קרות מקרה הביטוח; חובת ההסבר המוטלת על המבטחת; סוכן הביטוח; נטל ההוכחה; אי-חוקיות ותקנת הציבור; ביטוח יתר חסר וכפל; תגמולי הביטוח; תום-לב ותרופות.

מרכיבי הציון הסופי:

80% עבודת סמינר

20% השתתפות ופרזנטציה

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

דיני בריאות ד"ר אייל כתבן

דיני הבריאות תופסים כיום מקום של כבוד במשפט הישראלי. דינים רבים מסדירים את פעילותם של העוסקים ברפואה בשלושה רבדים מרכזיים: 1. במסגרת השמירה על זכויות החולה (דוגמת סודיות רפואית, הסכמה מדעת, רשלנות רפואית, שמירה על כבוד המטופל, טיפולים כפויים ועוד); 2. במסגרת האסדרה של עבודת העוסקים ברפואה והעיסוק ברפואה ובמקצועות הבריאות (למשל, רישוי רופאים; רישוי מקצועות הבריאות; רפואה משלימה וכיוצא באלה); 3. במסגרת כללים אתיים ונורמות משפטיות, שנועדו להסדיר ולסייע בפתרון של דילמות שונות,

במיוחד על רקע התפתחויות טכנולוגיות (כגון, השתלות איברים; אמצעי הפריה חלופיים וכו'). במסגרת הסמינריון נדון בדילמות אתיות, מוסריות ומשפטיות הקשורות באסדרת הפעילות הרפואית. אלו ישמשו רקע לכתובת הסמינריון. כך גם ילמדו במסגרת הקורס הדרכים לכתובת סמינריון.

מרכיבי הציון הסופי:

10% נוכחות והשתתפות תורמת ואיכותית;

20% הצגת הסמינריון (רפרט);

70% עבודת הסמינריון.

נוכחות חובה בכל מפגשי הסמינריון. הגשת מטלות ביניים חובה.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

דיני הגירה

ד"ר טלי אמיר ועו"ד אסנת ליפשיץ

תופעת ההגירה בישראל היא אחד מהיבטיו הרבים של עידן הגלובליזציה, והיא חלק מתופעה רחבה יותר וכלל עלולית.

בסמסטר הראשון נתמקד בהקניית מושגי יסוד בתחום ההגירה ובלמוד מאפייניה של ההגירה לישראל והסוגיות המרכזיות העולות בהקשר הישראלי. הקורס יפתח בבחינה תיאורטית של תופעת ההגירה, הזכות להגר, חובות המדינה כלפי מהגרים והשפעתה של ההגירה על מושג האזרחות. לאחר מכן נעבור לדון בהגירה בהקשר הישראלי: נמפה את מערכת הדינים העוסקת בענייני הגירה ואזרחות, ונעבור לדון בסוגי המהגרים השונים בישראל, בהם מהגרים מכוח שבות, מהגרי עבודה, פליטים ומבקשי מקלט, מהגרים לשם איחוד משפחות וקורבנות סחר בבני אדם.

בסמסטר השני נעמיק את הידע ביחס לחלק מהיבטיה של תופעת ההגירה בישראל ובעולם, באמצעות התמקדות באחדות מן הסוגיות שנסקרו בסמסטר א' ובחינה שלהם גם באספקלריה של המשפט המשווה והמשפט הבינלאומי.

מרכיבי הציון הסופי:

70% - עבודה בכתב

10% - השתתפות פעילה בשיעורים

10% - פרזנטציה

10% - עמידה במטלות ההגשה במהלך השנה.

הערות:

סטודנט שלמד את הקורס "דיני הגירה" לא יוכל ללמוד סמינר זה.

התלמידים ידרשו להשתתף בארבעה מפגשי הכנה לכתובת עבודת סמינריון במהלך סמסטר א' שיערכו בימי ראשון בין השעות 14:00-15:30.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

דיני מכרזים

פרופ' עומר דקל

הליך המכרז הינו האמצעי העיקרי שבאמצעותו המדינה, גופי השלטון המקומי, חברות ממשלתיות, תאגידים סטטוטוריים ועוד, קושרים עסקאות כלכליות. מדובר בעסקאות ששווין נאמד בעשרות מיליארדי ש"ח מידי שנה. משמעות הדבר הינה שלהליך המכרז נודעת חשיבות עצומה בחיי המסחר והכלכלה במשק, והוא מהווה כר נרחב להתדיינות ולמחלוקות משפטיות. לדיני המכרזים מספר מאפיינים יחודיים, כגון היותם ב"תפר" שבין המשפט הציבורי למשפט הפרטי, ובכך שהם עדיין בחזקת "דין צעיר", שרבים מהיבטיו טרם גובשו באופן סופי. במסגרת הסמינר בדיני מכרזים יבחנו דיני המכרזים בישראל הן במישור התיאורי והן במישור הביקורתי; הן במישור התיאורי והן במישור המעשי. במהלך הסמינריון יושם דגש על היבטים משפטיים וכלכליים כאחד של מנגנון המכרז וכן על היבט השוואתי.

מרכיבי הציון הסופי:

15% תמצית העבודה הסמינריונית.

10% פרזנטציה.

תנאי השתתפות בסמינר: ציון "עובר" בקורס במשפט מנהלי.

חומר קריאה עיקרי: פסקי דין שימסרו בשיעור.
ע. דקל, "מכרזים", כרכים א' ו- ב'.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

דיני סחר בינלאומי פרופ' גיא הרפז

הסמינריון יעסוק בהיבטים המשפטיים של הסחר הבינלאומי בהקשר הרב-צדדי, אזורי ודו-צדדי, תוך שימת דגש על מדינת ישראל ומיקומה בזירת הסחר הבינלאומי. הסמינר יחולק לשלושה חלקים. במסגרת **החלק הראשון** תיסקר מטודת הסמינר ואופן כתיבת העבודה הסמינריונית. במסגרת **החלק השני** ננתח את הסחר הבינלאומי והיבטיו המשפטיים והאחרים: תיאוריות סחר, רקע היסטורי, ארגון הסחר הבינלאומי, ישוב סכסוכי סחר, מכסים, מכסות, היטלי היצף, סחר בשירותים, הסדרים אזוריים לרבות האיחוד האירופאי, הסכמי סחר דו-צדדיים, מערכת היחסים המסחרית בין ישראל לאיחוד האירופאי, ארצות הברית ומדינות אחרות, ממשק בין סחר לפוליטיקה ועוד. נושא העבודה הסמינריונית יהיה קשור לנושאים אלה או לנושאים אחרים בתחום. יודגש כי לא תקבע 'רשימה סגורה' של נושאים לפרט. **בחלקו השלישי** של הסמינר יוצגו במהלך הסמסטר השני הרפרטים. בסיום כל מצגת יתקיים דיון בנושא שהוצג.

מרכיבי הציון הסופי:

- 20% רפרט.
- 10% דוחות קריאה.
- 10% השתתפות פעילה ותורמת.
- 60% עבודה בכתב.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

דיני עבודה בעידן של גלובליזציה והפרטה פרופ' יוסי דהאן

בשלושת העשורים האחרונים שוק העבודה עובר שינויים דרמטיים הנובעים, בין היתר מתהליכי גלובליזציה כלכלית המאופיינים במעבר מהיר של הון, סחורות, מידע, ועובדים. כמו גם מהליכי הפרטה של מפעלים ושירותים ציבוריים לידיים פרטיות הכוללים גם את הפרטת יחסי העבודה מיחסים קיבוציים ליחסי עבודה אישיים המעוגנים בחוזים אישיים. לשינויים אלו מתלווים שינויים טכנולוגיים היוצרים סביבות עבודה ויחסי עבודה חדשים (למשל מה שמכונה "הכלכלה השיתופית" או בלעז "The Gig Economy"), כמו גם החלפתם של עובדים על ידי מכונות. במקביל לשינויים מטריאליים אלו התרחשו בתקופה זו שינויים אידיאולוגיים, הבאים לידי ביטוי בגישה חברתית וכלכלית המכונה "ניאו ליברליזם", גישה המצדדת בהפרטה, בצמצום מעורבות המדינה ויוצאת נגד הטלת מגבלות על השוק הכלכלי, בין היתר בתחום יחסי העבודה. בקורס נבחן סוגיות מרכזיות בדיני העבודה הישראליים ובדיני העבודה הבינלאומיים הנובעים משינויים אלו. בין היתר, בהקשר הגלובלי נבחן סוגיות כגון התפתחות דיני עבודה בינלאומיים לאור הגלובליזציה והשפעתה על עובדים, את הרגולציה על מדיניות בתחום העבודה. את הזיקה בין זכויות עובדים וסחר בינלאומי ואחריות חברתית של תאגידים וזכויות עובדים. כמו כן נבחן את מעמדם של העובדים ב"כלכלה שיתופית" (הכוונה לחברות כ- Uber ואחרות). נדון גם בזכויות עובדים במצבים של חדלות פרעון, כגון הקפאת הליכים, פרוק ופשיטת רגל וסוגיות רלבנטיות נוספות.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

הזכות להורות פרופ' פנחס שיפמן

סמינר זה יעסוק בהתערבותה של החברה ביצירת הקשר הראשוני בין הורים וילדים בהולדה הטבעית, באימוץ ילדים ובטכניקות המלאכותיות של ההולדה. נדון בזכותו של אדם להיות הורה ובזכותו של אדם שלא להיות הורה, תוך ניסיון לנתח את משקל המרכיבים השונים של הזכות להורות: המרכיב הגנטי, המרכיב הפיזיולוגי והמרכיב החברתי.

ניתן את הדעת על התנגשויות בין זכויות שונות לגבי ההורות, ובמתח בין שיקולים ביולוגיים לשיקולים חברתיים ופסיכולוגיים. בין הנושאים שנדון בהם: מעמדם של חולי-נפש, מפגרים וחולים במחלות תורשתיות, מסירת ילדים לאימוץ וצדק חלוקתי, שימוש במטען גנטי מחוץ למשפחה, הורות לאחר המוות, פונדקאות ושירותי פריון מחוץ למשפחה, הפריית חוץ-גופיות, זכות הילד להתחקות אחר מוצאו, הגדרת האבהות ואמהות בטכניקות המלאכותיות, הורה בעל כורחו, הפסקת הריון, והשמדת ביציות מופרות. נושא מרכזי אחר בו ידון הסמינר הוא הזכות והורות ומשפחות חד מיניות.

הציון הסופי מורכב משקלול העבודה בכתב, ההצגה בכיתה וההשתתפות הכללית.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

הזכויות לשוויון ד"ר טלי אמיר

בסמינר נבחן את מושג השוויון כמושג תיאורטי, על שורשיו הסוציולוגיים והפילוסופיים. נכיר את הדוקטרינות המשפטיות העיקריות שדרכן מוגן עקרון השוויון, ונבחן סוגיות עיקריות של שוויון כפי שהן משתקפות בענפים משפטיים שונים ובסוגיות קונקרטיות (במשפט הפלילי, במשפחה, בעבודה, במשפט הבינלאומי וכו').
סמסטר א' יוקדש להרצאות על הזכות לשוויון, במטרה להביא את הסטודנטים להיכרות עם הנושא על היבטי המשפטיים והחוץ-משפטיים. נדון בקצרה בכל אחד מן הנושאים המוצעים לכתיבה, וכן נקדיש שתי הרצאות בסמסטר א' להדרכה לגבי חיפוש חומרי קריאה, כתיבת ראשי פרקי וכתביה של עבודה סמינריונית. הסמסטר השני יוקדש לפגישות אישיות ולפרזנטציות של העבודות על-ידי הסטודנטים.

מרכיבי הציון הסופי:

- 70% עבודה בכתב.
- 10% השתתפות פעילה בשיעורים.
- 10% פרזנטציה.
- 10% עמידה במטלות ההגשה במהלך השנה.

הערה: סטודנט שלמד את הקורס "הזכות לשוויון" לא יוכל ללמוד סמינר זה.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

החיסיון מפני הפללה עצמית – שתיקה והודאה בחקירה פרופ' רינת קיטאי-סנג'רו

החיסיון מפני הפללה עצמית הוא עתיק יומין. במשמעותו הרחבה הוא פוטר חשודים ונאשמים מלשמש מקור לאספקת ראיות מפלילות נגדם. רציונאליים שונים הועלו להצדקתו של החיסיון. לצדם, נמתחה נגדו ביקורת רבה. בסמינריון נעמוד על נושאים כמו הרקע ההיסטורי לחיסיון מפני הפללה עצמית; הקשר בין זכות השתיקה לבין החיסיון מפני הפללה עצמית; זכות השתיקה וגבולותיה; הזכות להגנה מפני חיפוש בגוף ומפני מסירת מסמכים; דרישת רצונית ההודאה; אמצעי חקירה אסורים ולגיטימיים; מעצר לצורך חקירה; זכות ההיוועצות של עצור בסנגור; האפשרות להסיק מסקנות מפלילות משתיקה ומסירוב לשתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק.

מרכיבי הציון הסופי:

- 70% עבודה בכתב.
- 15% הרצאה בעל-פה.
- 15% נוכחות והשתתפות.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

השפעות חוקתיות על דיני הראיות בפלילים הדוקטורנטית נעמי אלימלך-שמרה

לדיני הראיות זיקה הדוקה למשפט החוקתי. מתבטאים בהם איזונים מורכבים בין אינטרסים ציבוריים ופרטיים בסיסיים.

סמינר זה יעסוק בזכויות חוקתיות אשר משפיעות על דיני הראיות בפלילים. הסמינר יתמקד בהסדרים חוקתיים שנקבעו בדין הישראלי ובדין האמריקני, בין היתר, בסוגיות הבאות: זכות הנאשם לזיכוי מחמת ספק סביר ומגבלותיה, זכות הנאשם לחקור את עדי התביעה והשפעתה על הקבילות של עדות שמיעה, אופי הנאשם כראיה במשפט, זכות השתיקה והחיסיון מפני הפללה עצמית, קבילות הודאות נאשמים ופסילת ראיות אשר הושגו שלא כדין ועוד.

תנאי קדם: לימוד הקורס "דיני ראיות" (אפשרי במקביל).

מרכיבי הציון הסופי:

80% עבודה סמינריונית
20% הרצאה והשתתפות פעילה ותורמת בשיעורים.

הערה: סטודנט שלמד את הקורס "היבטים חוקתיים של דיני הראיות בפלילים" לא יוכל ללמוד סמינר זה.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

חוזים מסחריים ד"ר אורי בן אוליאל

חוזים מסחריים הינם הסכמים הנכרתים בין סוחרים, אשר תכליתם השאת רווחים כלכליים. חוזים אלה נפוצים במיוחד, והם עומדים ביסוד הכלכלה הישראלית. הדין בסמינר זה יעשה תוך בחינת חוזים מסחריים מרכזיים וביניהם: הסכמי זכיונות, הפצה, סוכנות מסחרית, מיזמים משותפים, קבלנות, ומכר טובין. בסמינר זה נעמיק בסוגיות משפטיות מרכזיות בתחום החוזים המסחריים: כריתת חוזה מסחרי, פירוש והשלמה של חוזה מסחרי, סיכול חוזה מסחרי, יחסי אמן בין צדדים לחוזה מסחרי, סיום חוזה מסחרי, תרופות בגין הפרת חוזה מסחרי.

80% עבודת הסמינריון .
15% הצגה בע"פ של עבודת הסימנריון.
5% השתתפות פעילה ותורמת במהלך מפגשי הסמינריון .

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

חופש הביטוי והגבלתו ד"ר יואב המר

אחת החירויות המרכזיות במדינה דמוקרטית היא חירות הביטוי. בסמינר זה נעסוק במאפיינים המייחדים חירות זו ומבדילים אותה מחירות הפעולה ובטיעונים הדורשים להקנות לחירות זו מעמד מיוחד. נדון במספר טיעונים בעד חפש הביטוי: טיעון האמת, טיעון האוטונומיה, הטיעון מדמוקרטיה, והטיעון על דרך השלילה. לאחר מכן נעסוק בהיקף חפש הביטוי ונדון בסוגיות כמו האם פעולות מסוימות צריכות להיחשב כביטויים, האם הזכות לחפש ביטוי היא נגטיבית או פוזיטיבית (קרי: דורשת לשם הבטחתה פעולה של מישהו). לאחר מכן נדון בהגבלת חפש הביטוי. נלמד על הבחנות בין סוגים שונים של הגבלות על חפש הביטוי ועל המבחנים המשפטיים המאזנים בין חפש הביטוי לבין אינטרסים שונים. בחלקו האחרון של הסמינר נדון בסוגיות ספציפיות – לשון הרע ופגיעה בפרטיות, פורנוגרפיה, חפש העיתונות.

דרישות והרכב הציון:

1. הופעה מלאה לשיעורים ולפגישות אישיות עם המרצה, השתתפות בדיונים בכיתה, רמת ראשי הפרקים לעבודה (משקל בציון הסופי: 10%).
2. הגשת העבודה הסמינריונית (משקל העבודה בציון הסופי: 80%)
3. פרזנטציה של העבודה הסמינריונית בפני הכיתה (משקל בציון הסופי: 10%)

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

חזקת החפות ד"ר רינת קיטאי סנג'רו

חזקת החפות היא כלל נורמטיבי אשר אמור להנחות את רשויות השלטון באשר לדרך ההתנהגות הראויה כלפי אדם שאשמתו טרם נקבעה על ידי בית משפט מוסמך. היא שואפת לספק לחשודים ולנאשמים הגנה גם כאשר העובדות אינן מצביעות על חפות עובדתית. חזקת החפות נגזרת מתורת מוסר פוליטי ומכבוד האדם. על פי תפיסה רחבה של

חזקת החפות, תפקידה הוא להגן על אדם שטרם הורשע בדינו מפני הגבלות המבטאות התייחסות אליו כאל עבריין, ואשר אינן דרושות באופן ישיר לשם ניהול חקירתו או משפטו. בסמינר נדון בתפיסה התיאורטית העומדת ביסודה של חזקת החפות ובהשלכותיה המעשיות במישור המצוי והרצוי. נבחן האם חזקת החפות מתיישבת עם כללים של סדר הדין הפלילי כדוגמת עילות המעצר, תנאי המעצר, זכותו של חשוד ונאשם שלא הורשע בדינו לפיצויים, זכות השתיקה, הזכות להגנה מפני חיפוש והזכות לייצוג על-ידי סניגור.

מרכיבי הציון הסופי:

70% עבודה בכתב.
15% הרצאה בעל פה.
15% נוכחות והשתתפות.

תנאי קדם: אין.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

משפט בראי הספרות והקולנוע פרופ' עידו פורת

הסמינר מיועד לאוהבי הספרות והקולנוע. במוקד הסמינר בחינה של השתקפות המשפט במספר יצירות ספרותיות (בעיקר סיפורים קצרים ונובלות) וכן בסרטי קולנוע. במהלך הסמינר יידונו גישות שונות לניתוח ספרותי וקולנועי של המשפט, ולבחינת המשפט באמצעות השתקפותו בספרות ובקולנוע. לאחר מכן ייבחנו אספקטים משפטיים שונים על פי השתקפותם ביצירות השונות: חוק מול צדק, משפט פוזיטיבי מול משפט הטבע, מטרות הענישה, דמות עורך הדין, דמות השופט, ההליך המשפטי ועוד. במהלך הקורס נקרא סיפורים משל קפקא, (במושבת העונשין) מלוויל (ברטלבי, בילי בד), קאמי (הנפילה), וכן נצפה בסרטים כגון "האלמנה מסנט פייר", ו"על פשעים ועבירות קלות" (רשימת היצירות אינה סגורה והיא יכולה להשתנות במהלך הסמינר). התלמידים יגישו ניירות תגובה, על היצירות השונות. במהלך הקורס יידרשו התלמידים לבחור יצירה ספרותית או סרט קולנוע הנוגעים למשפט ולהציגו בכיתה. חלקו השני של הסמינר יוקדש להצגת עבודות התלמידים ולניתוח משותף של היצירות שהתלמידים בחרו. החלק השני של הסמינר יוקדש לדיון בעבודות התלמידים ובפרזנטציות של התלמידים. כמו כן, יוקדש זמן רב לעזרה לתלמידים בהבנת הפורמט של עבודה סמינריונית ובתהליך המחקר והכתיבה של עבודה סמינריונית.

מרכיבי הציון הסופי:

הציון יינתן על פי שכלול של ציון העבודה, ציון הרפרט, וציון עבור מטלות נוספות במהלך הקורס - פירוט מלא של דרך חישוב הציון יינתן בתחילת הסמינר.

הערה: מיועד למקרים חריגים של תלמידי שנה ד' בלבד.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

סוגיות בדיני עשיית עושר ולא במשפט ד"ר רונית דוניץ-קידר

הסמינר מבקש לבחון את ההיבטים השונים של העיקרון הקובע השבה בעקבות התעשרות שלא על-פי זכות שבדין. הלימוד בסמינר ייעשה במסגרת שלוש חטיבות מרכזיות:

I – הבסיס הרעיוני: חטיבה זו תבחן את הבסיס הרעיוני לתפישה המחייבת השבה בעקבות התעשרות בלתי מוצדקת. במסגרת זו יידונו שאלות הנוגעות להעדפת העיקרון של התעשרות בלתי מוצדקת על-פני תפישות אחרות (כגון "זה נהנה וזה לא חסר – פטור"), ולערכים השונים העומדים בבסיס כל אחת מתפישות אלה. עוד יידון היחס בין דיני עשיית עושר לענפים אחרים של המשפט האזרחי (הן מדיני החיובים והן מדיני הקניין), וכן שאלות הנוגעות ליחס שבין ההסדרים שקובע חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979 לבין הסדרים שנקבעו בחוקים אחרים.

II – ההסדר בחוק עשיית עושר, ההגנות, ועילות החבות השונות: במסגרת חלק זה ננתח את המרכיבים השונים של עקרון היסוד כפי שנקבע בחוק ובפסיקה, את ההגנות העומדות כנגד התביעה, ואת העילות המרכזיות ליצירתה של חבות בעשיית עושר, כגון: ביצוע פעולה למען הזולת (הצלה, פירעון חוב, עפ"י בקשת הזולת וכו'); תשלום על סמך עילה בטלה או עילה שבוטלה; תשלום שבוצע על-סמך פגם ברצון (טעות, כפייה, השפעה בלתי-הוגנת); נטילת רכוש הזולת (לרבות קניין רוחני); התעשרות באמצעות ביצוע עוולה או עבירה; הפרת חובת אמון ועוד.

III – הסעדים: חלק זה של הקורס יעסוק בסעד ההשבה בעקבות השימוש בעילת עשיית עושר ולא במשפט, ובסוגיות הנגזרות ממנו (כגון עקיבה וסברוגציה), וכן בשאלת החזר הוצאות הנתבע (סע' 4 ו-5 לחוק). הדיון בסעדים ייעשה תוך שימת דגש על היחס שבין הבסיס הרעיוני של העילה לבין הסעד המתאים. התלמידים בקורס יוזמנו לכתוב עבודות סמינריוניות הבוחנות נושא זה, בין ברבדים התיאורטיים שהוא מעורר, ובין באמצעות מקרי מבחן פרקטיים שונים שיידונו בקורס.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

סוגיות בדיני תאגידים וניירות ערך ד"ר דב סולומון

תיאור הסמינר: מטרת הסמינר היא לאפשר לתלמידים להעמיק את הכשרתם בתחום המשפט המסחרי בהקשר של דיני תאגידים וניירות ערך. במהלך הסמינר נתאר ונתח באופן ביקורתי את ההשלכות המשפטיות והכלכליות של ניהול פעילות עסקית באמצעות תאגידים. נתמקד בניגודי האינטרסים הקיימים בין מוקדי הכוח השונים בתאגיד ונבחן כיצד דיני התאגידים, מכשירים חוזיים ומנגנוני השוק מתמודדים עמם וממזערים את עלויותיהם. בנוסף, הסמינר יקנה ידע והבנה של "כללי המשחק" בשוק ההון והיכרות עם השחקנים השונים שפעילים בו והמכשירים הפיננסיים שנסחרים בו.

מרכיבי הציון הסופי:

15% השתתפות פעילה ותורמת בדיונים בכיתה.

15% הצגת המחקר בכיתה ודין במסקנותיו.

70% עבודה בכתב.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

צדק חברתי וזכויות חברתיות פרופ' יוסי דהאן

הסמינר יבחן תיאוריות מרכזיות של צדק חברתי בנות זמננו ומקומן של זכויות חברתיות בהן. בקורס ייבחנו ההצדקות השונות לזכויות חברתיות כמו גם עמדות המתנגדות להכללת זכויות חברתיות כחלק מזכויות האדם. בקורס נדון בזכויות חברתיות ספציפיות, כגון הזכות לחינוך, הזכות לבריאות, הזכות לדיור, הזכות לקיום מינימאלי בכבוד וזכויות נוספות. כמו כן תיבחן עמדת מערכת המשפט הישראלית כלפי תפיסות שונות של צדק חברתי וכן התייחסותה לזכויות חברתיות - מעמדן כזכויות חוקתיות, זכויות חוקיות וכזכויות פרי הפסיקה. הקורס גם יידון בהיבטים חברתיים וכלכליים של הזכויות הללו במציאות הישראלית.

הנוכחות בשיעורים היא חובה.

תרופות במשפט האזרחי ד"ר שחר ולר

יש הסוברים שתורפות הן חזות הכל: אחרי ככלות הכל, אין משמעות לזכות המוענקת לאדם אם אין בצידה תרופה. במסגרת הסמינר נעסוק בתרופות במשפט האזרחי בכלל תוך התמקדות בתרופות הניתנות בגין הפרת חוזה; עם זאת, הסמינר יעסוק גם בהסדרי תרופות בדינים אזרחיים אחרים, כגון דיני הנזיקין ודיני עשיית עושר.

מרכיבי הציון הסופי:

80% עבודת סמינר

20% השתתפות ופרזנטציה

תנאי קדם: ציון "עובר" בקורסים "דיני חוזים" ו"דיני נזיקין".

הנוכחות בשיעורים היא חובה.